

In Mamantem martyrem

ΟΜΙΛΙΑ ΚΓ΄.

Εἰς τὸν ἅγιον μάρτυρα Μάμαντα.

Οὐκ ἄγνοῶ τὸ μέγεθος τῶν ὑπὸ τῆς πανηγύ ρεως ἐγκωμίων· ἀλλ' ὡσπερ τοῦτο ἐπίσταμαι, οὕτω καὶ τῆς ἀσθενείας τῆς ἐμαυτοῦ ἐπαισθάνομαι. Ἡ μὲν γὰρ ὑπόθεσις ἀπαιτεῖ ἄξιόν τι ῥηθῆναι τῶν συνελθόντων καὶ τῆς ἐλπίδος ἧς ἔχουσιν ἐφ' ἡμῖν, καὶ τῆς ὑποθέσεως. Ἐπειδὴ γὰρ ἐπὶ τῇ μεγίστῃ τῶν μαρτύρων ἄγομεν τὴν μνήμην σήμερον, ὀρθὴ πᾶσα διάνοια καὶ ἐμπαράσκευος ἀκοή, εἰπεῖν τι ἄξιον τοῦ μάρτυρος προσδοκῶσα, καὶ πόθῳ τῷ περὶ αὐτὸν τὴν ἐκκλησίαν ἐπάγει. Καὶ γὰρ εὐγνώμονες παῖδες με γάλα ἀπαιτοῦσι τὰ τῶν πατέρων ἐγκώμια, καὶ οὐκ ἂν καταδέξαιτο ἐν μικρότητι τοῦ λέγοντος κινδύ νεύειν τῶν ἐγκωμιαζομένων τὸ μέγεθος. Ὡστε ὅσω μείζων ἢ προθυμία, τοσοῦτω μέγας ὁ κίνδυνος. Τί οὖν ποιήσομεν; Πῶς δὲ καὶ τὰς ὑμετέρας ἐπιθυμίας ἀποπληρώσομεν, καὶ αὐτοὶ μὴ ἀπέλθωμεν ἀσυντε λείς τῶν παρόντων; Παρακαλέσομεν ἐκάστην ψυχὴν, ἃ ἔχουσα ἦλθεν ἐν τῇ μνήμῃ, ταῦτα ἀνακαινίσασαν τῇ διανοίᾳ, οἴκοθεν ἐπισιτισαμένην, τοῖς οἰκείοις ἐφοδίοις ἑαυτὴν εὐφράνασαν ἀπελθεῖν.

Μνήσθητέ μοι τοῦ μάρτυρος, ὅσοι δι' ὀνειρῶν αὐτοῦ ἀπηλαύσατε· ὅσοι, περιτυχόντες τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐσχίκεσαν αὐτὸν συνεργὸν εἰς προσευχήν· ὅσοις, ὀνόματι κληθεῖς, ἐπὶ τῶν ἔργων παρέστη· ὅσους ὀδοιπόρους ἐπανήγαγεν· ὅσους ἐξ ἀρρώστιας ἀνέστησεν· ὅσοις παῖδας ἀπέδωκεν ἤδη τετελευτηκότας· ὅσοις προθεσμίας βίου μακροτέρας ἐποίησεν. Πάντα μοι συναγαγόντες, ἐγκώμιον ἐκ κοινοῦ ἐράνου πονήσατε. Ἀλλήλοις διαδοτε, ἃ οἶδεν ἕκαστος, τῷ μὴ εἰδῶτι· ἃ μὴ οἶδε, λαμβανέτω παρὰ τοῦ εἰδῶτος, καὶ οὕτως ἐκ συνεισφορᾶς ἀλλήλους συνεσιάζαντες, ἡμῶν τῇ ἀσθενείᾳ σύγγνωτε. Ταῦτα γὰρ ἐγκώμια μάρτυρος, ὁ πλοῦτος τῶν 31.592 πνευματικῶν χαρισμάτων. Οὐ γὰρ ἔχομεν αὐτὸν κατὰ τὸν νόμον τῶν ἔξωθεν ἐγκωμίων ἀποσεμνύνειν· οὐκ ἔχομεν λέγειν πατέρας καὶ προγόνους περιφανείας. Αἰσχροὺς γὰρ ἀλλοτρίοις κόσμοις κοσμεῖσθαι τὸν τῇ οἰκείᾳ ἀρετῇ διαφανῆ. Συνηθείας γὰρ νόμοις τὰ τοιαῦτα ἐν τοῖς ἐγκωμίοις παραλαμβάνουσιν. Ἐπεὶ ὁ γε τῆς ἀληθείας ἴδια ἐκάστου ἀπαιτεῖ τὰ ἐγκώμια. Οὔτε γὰρ ἵππον ταχὺν ποιεῖ ἢ τοῦ πατρὸς περὶ τὸν δρόμον εὐμοιρία, οὔτε κυνὸς ἐγκώμιον τὸ ἐκ ταχυτάτων φῦναι. Ἀλλ' ὡσπερ ἄλλων ζώων ἢ ἀρετῆ ἐν αὐτῷ θεωρεῖται ἐκάστῳ, οὕτω καὶ ἀνδρὸς ἴδιος ἔπαινος ὁ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ κατορθωμάτων μαρτυρούμενος. Τί πρὸς τὸν παῖδα ἢ τοῦ πατρὸς περιφανεία; Οὕτως οὐκ ἔλαβεν ἐτέρωθεν τὸ περιφανές ὁ μάρτυς· ἀλλ' αὐτὸς τῷ ἐφεξῆς βίῳ λαμπτήρα εὐκλείας ἀνήψεν. Ἀπὸ Μάμαντος οἱ λοιποὶ, οὐκ ἀφ' ἐτέρων Μάμας. Παῖδες οἱ παρὰ τούτου τὴν εὐσεβίαν διδασθέντες τούτῳ σεμνυνέσθωσαν. Αὐτὸς γὰρ οἴκοθεν βρῦει τὴν ἀρετὴν. Οὐκ ἔστιν ὡσπερ χεῖμαρρος ἀλλοτρία συρροία σεμνυνόμενος, ἀλλὰ πηγὴ ἐστὶν ἀπὸ τῶν οἰκείων λαγόνων προχέουσα τὸ κάλλος. Θαυμάσωμεν τὸν ἄνδρα μὴ ἀλλοτρίῳ κόσμῳ κοσμοῦ μενον, ἀλλὰ τῷ ἰδίῳ ἀποσεμνυνόμενον. Ὅρας τοὺς λαμπροὺς ἵπποτρόφους; ὄρας τὰ λευκὰ αὐτῶν μνήματα; πῶς λίθοι εἰσὶ παρατρεχόμενοι; Μνήμη δὲ μάρτυρος καὶ πᾶσα μὲν χώρα κεκίνηται, πᾶσα δὲ πόλις πρὸς ἑορτὴν μεταπεποιήται. Οὐδὲ οἱ συγγενεῖς τῶν πρὸς τοὺς τῶν πατέρων ἀποτρέχουσι τά φους, ἀλλὰ πάντες ἐπὶ τὸν τόπον τῆς εὐσεβείας.

Πατέρα τοῦτον τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἀληθείας, ἀλλ' οὐχὶ πατέρας καὶ σωμάτων ἀρχηγούς ὀνομάζουσιν. Ὅρας πῶς ἀρετὴ τιμᾶται, καὶ οὐχὶ πλοῦτος; Οὕτως ἢ

Ἐκκλησία, δι' ὧν τιμᾶ τοὺς προλαβόντας, προ τρέπεται τοὺς παρόντας. Μή μοι, φησὶ, σπούδαζε περὶ πλοῦτον· μή περὶ σοφίαν τοῦ κόσμου τὴν κατ' αργουμένην· μή περὶ δόξαν τὴν ἀπαθοῦσαν· ταῦτα τῷ βίῳ συναφανίζονται· ἀλλ' εὐσεβείας ἐργάτης ἔσο. Αὕτη γὰρ καὶ εἰς οὐρανὸν σε ἀνοίσει, αὕτη καὶ ἀθά νατόν σου τὴν μνήμην καὶ διαρκῆ τὴν εὐκλειαν παρὰ ἄνθρωποις παρασκευάσει. Ὅστε, εἴ τις μέμνηται τοῦ ποιμένου, μὴ θαυμάζω τὸν πλοῦτον. Συνήλθομεν γὰρ ἐπαινεῖσαι οὐχὶ πλούσιον ὄντα· μὴ ἀπέλθης πλούσιον θαυμάζων, ἀλλὰ πενίαν μετ' εὐσεβείας. Ποιμὴν οὐδὲν μέγα, οὐδὲ σοφὸν ἐπιτήδευμα. Οὐκ ἂν, ὀργισθεὶς, ἀντὶ ὀνειδῶν εἶπες τῷ παροξύναντί σε· Ποιμὴν εἶ; Ποι μὴν οὐδὲν πλέον τῆς ἐφημέρου τροφῆς κεκτημένος, πήραν ἀνημμένος, καὶ κορύνην φέρων, καὶ τὰ πρὸς ἡμέραν ἐφόδια, οὐδεμίαν μέριμναν περὶ τῆς αὐρίων ἔχων. Θηρίοις πολέμιος, ἡμερωτάτων ζώων σύννομος, φεύγων ἀγορὰν, φεύγων δικαστήρια, οὐ γνωρίζων συκοφάντας, οὐ γνωρίζων ἐμπορίαν, οὐκ εἰδὼς πλοῦτον, οὐκ ἔχων ἰδίαν σκέπην, ὑπὸ τὴν κοινήν τοῦ κόσμου διαίτη 31.593 τῶμος, ἐν νυκτὶ πρὸς οὐρανὸν ἀναβλέπων, καὶ διὰ τῶν ἀστέρων ἀναγινώσκων τὸ θαῦμα τοῦ πεποικητός, Ποιμὴν. Μὴ ἐπαισχυνώμεθα τὴν ἀλήθειαν. Μὴ τοὺς ἔξωθεν μυθοποιούς μιμώμεθα, μὴ περιστέλλωμεν τὴν ἀλήθειαν εὐπρεπείᾳ ῥημάτων. Γυμνή ἢ ἀλήθεια, ἄσυν ηγόρητος, αὕτη ἑαυτὴν δεικνύσα. Πλείονι λόγῳ τὸ ταπεινόν· ἀλλὰ μάλλον θαυμάσεις τῷ ἐγκωμίῳ.

Ποιμὴν καὶ πένης, ταῦτα τῷ Χριστιανῷ τὰ σε μνολογήματα. Ἐὰν τοὺς ἀρχηγούς τοῦ διδασκαλείου τοῦ κατ' εὐσέβειαν ζητήσης, ἀλιεῖς τε καὶ τελῶναι· ἐὰν τοὺς μαθητὰς, σκυτοτόμοι πένητες. Οὐδεὶς πλούσιος, οὐδαμοῦ περιφάνεια. Ταῦτα πάντα μετὰ τοῦ κόσμου κατήρηται. Ἴδου τοίνυν τίνος ἡμέραν ἐορτάζομεν, ἐπὶ τίνι φαιδροὶ πάντες ἐσμέν, ἐπὶ τίνι βίος μεταπεποιήται. Ἐπειδὴ ὑπεμνήσθημεν τοῦ ποιμένου, μὴ καταφρόνει τῆς προσηγορίας. Ἦκουσας, ὅτι ὁ πρῶτος εὐαρεστήσας Ἄβελ ποιμὴν ὑπῆρξε. Τίς ἐκείνου μιμητής; Μωϋσῆς ὁ μέγας νομοθέτης, ὁ τὴν πείραν Φαραῶ ἀποδράσας, ὁ μισήσας τῶν συννόμων τὸ ἐπίβουλον, οὗτος ἐν τῷ ὄρει τῷ Χωρηθῆ ἐποίμαινε· δι' ὧν ἐποίμαινε Θεῷ προσωμίλει. Οὐδὲν καζόμενος εἶδεν ἐπὶ βάτου ἄγγελον, ἀλλὰ ποιμαίνων ἐκείνης τῆς ὁμιλίας τῆς οὐρανοῦ ἠξιώθη. Τίς μετὰ Μωϋσέα; Ἰακώβ ὁ πατριάρχης, ἐν τῷ ποιμαίνειν ὑπομονὴν τὴν περὶ τῆς ἀληθείας ἐπιδεικνύμενος, μικρᾶ εἰκόνι τὸν ὅλον ἑαυτοῦ χαρακτηρίσας βίον. Τίνι παρ' ἔδωκε τὸν ζῆλον; Τῷ Δαβίδ. Δαβὶδ ἐκ ποιμαντικῆς παρήλθεν εἰς βασιλείαν. Ἀδελφαὶ γὰρ ποιμαντικὴ καὶ βασιλική· παρ' ὅσον ἢ μὲν τῶν ἀλόγων, ἢ δὲ τῶν λογικῶν τὴν ἐπιστάσιαν ἐπεπίστευτο. Οὕτως ὑποβάθρα τῆς μεζονος ἐπιστήμης ἐστὶν αὕτη. Διὰ τοῦτο ἀμφοτέρωθεν συλλαμβάνων ὁ Κύριός ἐστι καὶ ποιμὴν καὶ βασιλεὺς, τοὺς ἀλόγους ποιμαίνων, τοὺς λογικωτέρους ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν τῆς βασιλείας ἄγων. Βούλει μαθεῖν πηλίκον ἐστὶ ποιμὴν; Κύριος ποιμαίνει με. Πῶς δὲ ἀδελφὴ βασιλείας ποιμαντικῆς; Τίς ἐστὶν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; Ὁ ἐν ταῦθα ποιμὴν ἐκεῖ βασιλεὺς. Καὶ μὴ νομίσης παρ' ἄλλων μὲν μαρτυρεῖσθαι, αὐτὸν δὲ ἐπαισχύνεσθαι τῆ προσηγορίᾳ ταύτῃ. Ἀλλὰ κατασιωπήσας τοὺς 31.596 νόθους ποιμένας, ἐφ' ἑαυτὸν περιίστησι τὴν ἀληθῆ τῆς ποιμαντικῆς μαρτυρίαν· Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. Ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἠλλοίωμαι.

Πῶς, ὅταν τὰ μεγάλα λέγῃ· Ἐγὼ τῇ χειρὶ μου ἐστερέωσα τὴν γῆν· ἐγὼ ἐξέτεινα τὸν οὐρανὸν ὁ μόνος· ὡς ὅταν ἄλλα λέγῃ τὰ ἀξιοπρεπῆ καὶ ἄξια περὶ Θεοῦ λέγεσθαι, οὕτως λέγει· Ὁ ποιμὴν ὁ καλός; Ἀποδιώκει τοὺς νόθους, καὶ τὴν ἀλήθειαν εἰς ἑαυτὸν περιστήσιν. Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. Μάθε τίς ἐστὶν ὁ ποιμὴν, καὶ τίς ἐστὶν ὁ καλός. Αὐτὸς ἐρμηνεύει. Ὁ ἀληθινὸς ποιμὴν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων· ὁ δὲ μισθωτὸς, καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν, οὐδὲν ἔστι τὰ πρόβατα ἴδια, οὐ μέλει αὐτῷ, ὅταν ἴδῃ λύκον ἐρχόμενον. Ἐνταῦθα ζητεῖ ἡ Ἐκκλησία, εἰ ποιμὴν ὁ

Κύριος, τίς μισθωτὸς ποιμὴν; Μὴ ὁ διάβολος; Καὶ εἰ ὁ διάβολος μισθωτὸς ποιμὴν, τίς ὁ λύκος; Ἀλλὰ λύκος μὲν ὁ διάβολος, τὸ ἀνήμερον θηρίον, τὸ ἀρ-πακτικόν, τὸ ἐπίβουλον, ὁ κοινὸς πάντων ἐχθρὸς. Ἐχέτω τοῖνυν ἰδίαν προσηγορίαν μισθωτὸς ποιμὴν. Μισθωτοὺς ποιμένας τότε μὲν πρὸς τοὺς τότε ἀποστρεφόμενος ὁ Κύριος ἔλεγεν. Εἰσὶ δὲ καὶ οἱ νῦν, ὡς οὐκ ὄφελον, οἱ τὴν προσηγορίαν τῶν μισθωτῶν οἰκειούμενοι. Τότε ἀρχιερεῖς ἐνεδεικνυντο καὶ Φαρισαῖοι, καὶ πᾶν ἐκεῖνο τὸ κόμμα τὸ Ἰουδαϊκόν. Ἐκείνους μισθωτοὺς ἔλεγε ποιμένας, τοὺς οὐ διὰ τὸ ἀληθές, ἀλλὰ διὰ τὸ αὐτῶν χρεῖῶδες τὴν τοῦ ποιμαίνειν ἐξουσίαν λαβόντας. Οἱ ἐπὶ προφάσει ματαίᾳ προσευχόμενοι, ἵνα κατεσθίωσι τὸν ἄρτον τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν, οὗτοι μισθωτοί. Οἱ τὴν χρεῖαν θεραπεύοντες, οἱ τὸ παρὸν διώκοντες, οὐ πρὸς τὸ μέλλον ἀτενίζοντες, μισθωτοί, καὶ οὐ ποιμένες εἰσὶ. Καὶ νῦν μισθωτοὶ πολλοὶ δοξαρίου δυστήνου τὴν ἑαυτῶν ζωὴν ἀποδιδόντες, οἱ καὶ νῦν ἐπὶ τοῖς ὑγιαίνουσι τοῦ Κυρίου ῥήμασι σχίσμα ποιοῦντες. Εἰπόντος γὰρ ταῦτα τοῦ Κυρίου, σχίσμα ἐν αὐτοῖς ἐγένετο. Οἱ μὲν ἔλεγον, Δαιμόνιον ἔχει ἄλλοι, Δαίμων ὀφθαλμοὺς τυφλοὺς βλέπειν ποιεῖν οὐ δύναται. Ὅρας πῶς παλαιὸν τὸ πάθος τοῦ σχίσματος; Εὐθύς γὰρ τὸ πτύον διακρίνει μὲν τὸ ἄχυρον ἀπὸ τοῦ σίτου· καὶ τὸ μὲν κοῦφον καὶ ἄστατον ἀποσχίζεται τοῦ τροφίμου, τὸ δὲ πρὸς τροφήν πνευματικὴν ἐπιτήδειον παραμένει τῶν γεωργούντων. Διὰ τοῦτο σχίσμα ἐγένετο, καὶ οἱ μὲν οὕτω διεφέροντο, οἱ δὲ οὕτως. Ἰουδαίοις πρέπει τὸ σχίζεσθαι· ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία, τὸν χιτῶνα τὸν ἄρραφον, τὸν ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸν, δεξαμένη, τὸν ἄσχιστον ὑπὸ στρατιωτῶν διαφυλαχθέντα, ἢ Χριστὸν ἐνδυσασμένη, μὴ σχιζέτω τὸ ἱμάτιον. Καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ, καὶ γινώσκουσί με τὰ ἐμὰ. Ἦρπασεν ὁ αἰρετικὸς πρὸς τὴν ἰδίαν κατασκευὴν τῆς βλασφημίας. Ἴδου, φησὶν, εἴρηται, ὅτι γινώσκουσί με τὰ ἐμὰ, καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ. Γινώσκειν ἄρα τί λέγει; τὴν οὐσίαν νοεῖν; 31.597 τὸ μέγεθος ἐκμετρεῖν; Ἐκεῖνα κατανοεῖσθαι τῆς θεότητος, ἃ σὺ τῆ σεαυτοῦ θρασυστομίᾳ κατεπαγγέλλῃ; Ἡ ἐκ τῶν κατόπιν οὐ νοεῖς τὸ μέτρον τῆς γνώσεως;

Τί γινώσκομεν Θεοῦ; Τὰ ἐμὰ πρόβατα τῆς φωνῆς μου ἀκούει. Ἴδε πῶς νοεῖται Θεός· ἐκ τοῦ ἀκούειν ἡμᾶς τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ· ἐκ τοῦ ἀκούοντας ποιεῖν. Τοῦτο γνῶσις Θεοῦ, τήρησις ἐντολῶν Θεοῦ. Πῶς οὐ πολυπραγμοσύνη περὶ οὐσίας Θεοῦ; οὐ ζήτησις τῶν ὑπερκοσμίων; οὐκ ἐπίνοια τῶν ἀοράτων; Γινώσκει με τὰ ἐμὰ, καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ. Ἀρκεῖ σοι εἰδέναι, ὅτι ποιμὴν καλός· ὅτι ἔθηκε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων. Οὗτος ὄρος τῆς τοῦ Θεοῦ ἐπιγνώσεως. Πόσος δὲ Θεός, καὶ τί τὸ μέτρον αὐτοῦ, καὶ ποταπὸς τὴν οὐσίαν, τὰ τοιαῦτα ἐπικίνδυνα μὲν τῷ ἐρωτῶντι, ἄπορα δὲ τῷ ἐρωτῶμένῳ· σιωπὴ δὲ, θεραπεία τῶν τοιούτων ἐστί. Τὰ ἐμὰ πρόβατα τῆς ἐμῆς φωνῆς ἀκούει, εἶπεν, οὐ συζητεῖ. Τουτ-ἐστὶν οὐ παρακούει, οὐ φιλονεικεῖ. Ἦκουσας Υἱὸν, μὴ μοι τρόπους γεννήσεως μῆτε αὐτὸς τεχνολόγει, μῆτε ὑπὸ αἰτίαν ἀνάγαγε τὰ μὴ αἰτιολογήματα, μὴ διὰ σχίσματος διόριζε τὸ συνημμένον. Διὰ τοῦτο προλαβὼν ἠσφαλίσατό σε ὁ εὐαγγελιστής. Ἦκουσας πρώην, καὶ δὴ ἀκούεις· Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, ἵνα μὴ τὸν Υἱὸν γέννημα ἀνθρώπινον νομίσης ἐκ τοῦ μὴ ὄντος παρεληλυθέναι. Λόγον σοι εἶπε διὰ τὸ ἀπαθές. Ἦν σοι εἶπε διὰ τὸ ἄχρονον. Ἀρχὴν σοι εἶπεν, ἵνα συνάψῃ τὸν γεννηθέντα τῷ Πατρί. Εἶδες πρόβατον εὐπειθές πῶς ἀκούει φωνὴν Δεσπότου. Ἐν ἀρχῇ, καὶ ἦν, καὶ Λόγος. Μηδὲ λέγε τὸ, Πῶς ἦν; καὶ, Εἰ ἦν, οὐκ ἐγεννήθη, καὶ Εἰ ἐγεννήθη, οὐκ ἦν. Οὐκ ἔστι πρόβατον τὸ τὰ τοιαῦτα λέγον. Προβάτου δέρμα· ἔσθωθεν δὲ λύκος ἐστὶν ὁ φθεγγόμενος. Ἐπίβουλος γνωρίζεσθω. Τὰ ἐμὰ πρόβατα τῆς ἐμῆς φωνῆς ἀκούει. Ἦκουσας Υἱὸν; Νόησον τὴν πρὸς Πατέρα ὁμοίτητα. Ὅμοιότητα λέγω δι' ἀσθένειαν τῶν δυνατωτέρων σωμάτων. Ἐπεὶ τό γε ἀληθές (οὐ φοβοῦμαι γὰρ προσβαίνειν τὴν ἀλήθειαν), οὐκ εἰμὶ ἔτοιμος συκοφάντης. Ταυτότητα λέγω, φυλάσσων Υἱοῦ καὶ Πατρὸς ιδιότητα. Ἐν ὑποστάσει Υἱοῦ, μορφὴν

νόησον πατρικήν, ἵνα μοι τὸν ἀκριβῆ τῆς εἰκόνης διασώσης λόγον, ἵνα μοι νοήσης θεοσεβῶς· Ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί· οὐκ οὐσιῶν σύγχυσιν, ἀλλὰ χαρακτήρων ταυτότητα. Ἄλλὰ γὰρ ἔοικεν ἐναντιώτατον εἶναι τῶν πραγμάτων, ἀγαπητοί, ὅπου γε καὶ τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν ἐξεβιάσατο τὸ εὐπειθὲς τῆς ὑμετέρας ἀκοῆς εἰπεῖν τι ἐν μέσοις καὶ φθέγγασθαι, ἵνα ἡ δύναμις 31.600 τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ τοῦ ὀργάνου ἀσθενείᾳ μάλιστα δια-φανῇ.

Τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ὑπερεπερίσευσεν ἡμῶν τὸ ἀσθενές, ἵνα ἐπὶ πλεῖον δοξασθῇ ὁ τὸ ἀσθενές ἐνισχύων. Ὁ δὲ περιαγαγὼν ἡμῶν τὴν πανήγυριν ταύτην, καὶ πέρας δούς ταῖς περυσιναιῖς εὐχαῖς, καὶ κεφαλὴν δούς τῷ ἐπιόντι χρόνῳ (ἡ γὰρ αὐτὴ ἡμέρα ὀρίζει ἡμῖν τὸν παρελθόντα κύκλον, καὶ κεφαλὴ γίνεται πάλιν τῷ ἐπερχομένῳ), ὁ τοίνυν ἐπισυνάξας καὶ χαρισάμενος τοῦ μέλλοντος τὴν ἐνέργειαν, διαφυλάξειεν ἡμᾶς ἐν αὐτῷ ἀβλαβεῖς, ἀνεπηρεάστους, ὑπὸ τοῦ λύκου ἀδιαρπάκτους· ἄσειστον τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην, φρουρουμένην τοῖς μεγάλοις πύργοις τῶν μαρτύρων διατηρήσειε. Πᾶσαν ἐπιβουλήν καὶ προσβολὴν αἰρετικῶν μηνιαμάτων ἀποστρέψειεν· ἐν ἡσυχίᾳ δὲ παράσχοι ἡμῖν διδάσκεσθαι τὰ θεῖα λόγια, καὶ διδάσκειν τὴν ἐπιχορηγομένην χάριν τοῦ Πνεύματος· ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.